

Beredskap för situationer som...

This page has translations: Finska (ej publicerad)

Beredskap för situationer som coronaviruset föranleder inom gymnasieutbildningen fr.o.m. 1.1.2022

Utbildning och examina

Gymnasieutbildning

Coronaviruset

Det är viktigt att utbildningsanordnarna och gymnasierna fortfarande upprätthåller beredskapen att övergå till distansundervisning, ifall den lokala epidemisituationen förutsätter det. Samtidigt är det skäl för utbildningsanordnarna och gymnasierna att planera hur man kan lindra coronapandemins konsekvenser för lärandet och välbefinnandet samt skapa framtidstro.

Det här stödmaterialet som riktar sig till utbildningsanordnarna och gymnasierna innehåller information om beredskapen för situationer då coronaepidemin fortfarande förutsätter exceptionella arrangemang.

Texten har uppdaterats 23.3.2022 för att motsvara undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds rekommendation av 1.3.2022. I texten finns också information om förnyelsen av regeringens hybridstrategi för att hantera koronakrisen samt information om samarbete i fråga om ventilation och inomhusluftens kvalitet.

Texten har uppdaterats 29.12.2021 så att den motsvarar UKM:s och THL:s rekommendation av 22.12.2021 samt uppdateringarna som gäller lagen om temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar.

Texten har uppdaterats 3.9.2021. Materialet är uppdaterat så att det gäller för höstterminen 2021. Anvisningarna om frånvaro i gymnasiet har flyttats till en egen sida.

Texten har uppdaterats 14.10.2021. Stödmaterialen har uppdaterats så att det motsvarar UKM:s och THL:s rekommendation om hälsosäkerhet av 12.10.2021. Ny information finns i avsnitten om exponering för coronaviruset, åtgärder för att förebygga smittspridning i närundervisningen, rengöring av lokalerna och ventilation, användning av munskydd och visir samt måltider.

[Anvisningar för deltagande och frånvaro i gymnasiet](https://www.oph.fi/sv/utbildning-och-examina/deltagande-och-franvaro-i-undervisningen-i-gymnasiet-fran-och-med-112021)

<https://www.oph.fi/sv/utbildning-och-examina/deltagande-och-franvaro-i-undervisningen-i-gymnasiet-fran-och-med-112021>

Ordnanande av undervisningen läsåret 2021–2022

Lagstiftningen och anvisningarna som gäller under vårterminen 2022 är ungefär desamma som bestämmelserna som var i kraft våren 2021.

Lagstiftningen för gymnasiet ger möjlighet att ordna undervisningen på olika sätt, i form av närundervisning, distansundervisning eller som en

kombination av dessa. Anordnarna av gymnasieutbildning bestämmer, inom ramen för lagstiftningen som gäller under normala förhållanden, hur undervisningen ska ordnas på ett ändamålsenligt och tryggt sätt med i enlighet med gällande bestämmelser, anvisningar och rekommendationer.

[Tillbaka upp \(#main-content\)](#) ↑

Utgångspunkten är att undervisningen ordnas som närundervisning

I gymnasieutbildningen utgår man från att undervisningen ordnas som närundervisning. Det är ändå viktigt att vara förberedd på en eventuell övergång till distansundervisning, så att övergången kan ske snabbt och systematiskt om det så krävs.

Då situationen med coronaepidemin fortfarande varierar är det bra att reservera tid för gemensamt arbete för personalen, så att hela lärargemenskapen har beredskap även för snabba ändringar i coronasituationen och för hur de inverkar på vardagen i gymnasiet.

Man ska stödja de studerandes lärande och välbefinnande med hjälp av gemensamma verksamhetssätt för olika situationer. De studerande kan till exempel behöva handledning för att förstå betydelsen av och planera tidsanvändningen när det gäller studierna.

Man ska se till att det såväl inom grupphandledningen och i studierna i de olika läroämnena finns tid och utrymme för verksamhet som skapar och stärker gemenskapen och samhörigheten. Man ska systematiskt följa upp de studerandes lärande och välbefinnande. Man ska även stärka de studerandes stödnätverk, till exempel sådana nätverk som studerandekårens styrelse och tutorerna bildar.

Man ska se till att de studerande samt vårdnadshavarna till minderåriga studerande får tillräckligt med aktuell information om undervisningen, stödet för lärandet och studerandevården. Ansvaret för informationen ska tydligt fördelas till exempel mellan rektorerna, biträdande rektorerna, kanslipersonalen, studiehandledarna, grupphandledarna och ämneslärarna samt de sakkunniga inom studerandevårdstjänsterna.

Perioder med distansundervisning kan ha ökat de studerandes behov av att repetera studierna under läsåret. Man kan till exempel erbjuda stödundervisning eller repetitionskurser, i mån av möjlighet även för

sommaren 2022. De studerande behöver också i högre grad än normalt övrigt stöd för lärandet och studiehandledning samt studerandevårdens tjänster.

[Tillbaka upp \(#main-content\)](#) ↑

Statsrådets beslut, ändringen av lagen om smittsamma sjukdomar och THL:s och UKM:s rekommendation

Statsrådets beslut

Statsrådet har 10.2.2022 fattat ett principbeslut om uppdateringen av hybridstrategin för hantering av coronakrisen. Enligt principbeslutet har social- och hälsovårdsministeriet fattat beslut om strategiska riktlinjer för bekämpningen av coronaepidemin. I fortsättningen går epidemibekämpningen i första hand ut på att människor på eget initiativ agerar på ett hälsosäkert sätt, och på förebyggande av allvarliga följder av smittspridning genom vaccinationer. Temporära bestämmelser införs endast till nödvändiga och avgränsade delar. Betydelsen av en hög vaccinationstäckning, en ökad användning av självtester och tydlig information om läget och åtgärderna i olika regioner betonas.

[Statsrådet: Avveckling av restriktionerna](https://valtioneuvosto.fi/sv/information-om-coronaviruset/avveckling-av-restriktionerna) (<https://valtioneuvosto.fi/sv/information-om-coronaviruset/avveckling-av-restriktionerna>)

Bestämmelser om hygien och avstånd enligt lagen om smittsamma sjukdomar

Lagen om temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar (1221/2021) har stadfästs 22.12.2021. Lagen är i kraft 1.1.2022–30.6.2022. Den temporära paragrafen 58 c är densamma till sitt innehåll som bestämmelsen som gällde våren 2021. I 58 c § föreskrivs om åtgärder för att förhindra spridningen av coronavirusepidemin. Paragrafen medför skyldigheter även för utbildningsanordnarna.

Enligt paragrafen ska anordnarna av verksamheten se till att

1. kunderna och deltagarna har möjlighet att rengöra händerna,
2. kunderna och deltagarna ges instruktioner om upprätthållande av tillräckliga avstånd, om rengöring av händerna och om andra motsvarande rutiner som förhindrar spridning av smitta, och

3. rengöringen av utrymmen och ytor effektiviseras utöver vad som någon annanstans föreskrivs om rengöring när det gäller verksamheten i fråga.

Enligt paragrafen ska en aktör som disponerar över utrymmen därtill ordna deltagarnas vistelse så att personerna fördelas så glest som möjligt med beaktande av verksamhetens särdrag.

Paragraf 58 c § i lagen om smittsamma sjukdomar gäller förutom lokalerna inomhus även läroanstaltens utrymmen utomhus.

Instruktioner för dem som vistas i lokalerna kan ges på det sätt som bäst passar för verksamheten, till exempel genom högtalarutrop, skriftliga anvisningar, skyltar eller på andra motsvarande sätt som är effektiva. Instruktionerna och handledningen kan också vara en del av undervisningen enligt läroplanen: de studerande kan själva producera till exempel instruktioner och skyltar.

Enligt lagen om smittsamma sjukdomar övervakar regionförvaltningsverket och kommunen inom sina verksamhetsområden fullgörandet av ovan nämnda skyldigheter och begränsningar samt därtill hörande beslut. Regionförvaltningsverket och kommunen får inspektera den verksamhet som utövas av en aktör som de övervakar samt de utrymmen som används i verksamheten och meddela förelägganden om att brister eller missförhållanden ska åtgärdas.

Kommunens organ som ansvarar för att bekämpa smittsamma sjukdomar kan enligt 58 § inom sitt verksamhetsområde besluta om att delvis eller helt och hållet stänga läroanstalter och daghem. Regionförvaltningsverket kan fatta motsvarande beslut om det är nödvändigt på ett område som omfattar flera kommuner. I närundervisningen ska man följa bestämmelserna i 58 c § i lagen om smittsamma sjukdomar.

[58 c, 59 a, 59 b och 59 c § i lagen om smittsamma sjukdomar](#)

(<https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2016/20161227>)

UKM:s och THL:s rekommendation

Undervisnings- och kulturministeriet och Institutet för hälsa och välfärd har 1.3.2022 gett en ny rekommendation om hälsosäkerhet i småbarnspedagogiken, skolorna, läroanstalterna och högskolorna. Rekommendationen ersätter rekommendationen av 22.12.2021. Rekommendationen har uppdaterats så att det också är möjligt att ordna närundervisning för en stor grupp deltagare då man ser till att

det går att hålla tillräckliga avstånd. Arbetshälsoinstitutets anvisningar till arbetsplatserna (Anvisning för att förhindra covid-19-infektioner vid småbarnspedagogik, förskoleundervisning och grundläggande utbildning 1.12.2020) kan tillämpas till lämpliga delar på det sätt man beslutar lokalt eller regionalt.

→ **UKM:s och THL:s rekommendationer till universitet, yrkeshögskolor och anordnare av gymnasieutbildning, yrkesutbildning, fritt bildningsarbete samt grundläggande utbildning för vuxna under coronaepidemin**

(<https://okm.fi/documents/1410845/65547850/UKM+THL+rekommendation+-+andra+stadiet+och+h%C3%B6gskolorna+1.3.2022.pdf/70877465-f9d8-df79-9a2c-146e77fed92?t=1646141665397>)

→ **Anvisning för att förhindra covid-19-infektioner vid småbarnspedagogik, förskoleundervisning och grundläggande utbildning**

(https://www.ttl.fi/sv/anvisning-for-att-forhindra-covid-19-infektioner-vid-smabarnspedagogik-forskoleundervisning-och-grundlaggande-utbildning/?_ga=2.131119439.1177452046.1608270141-547097213.1606819879)

→ **THL: Karantän och isolering**

(<https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar-och-vaccinationer/aktuellt/aktuellt-om-coronaviruset-covid-19/smitta-och-skydd-coronaviruset/karantan-och-isolering>)

→ **UKM:s och THL:s anvisningar på sidan Åtgärder och beredskap i anslutning till coronaepidemin: Anvisningar till läroanstalter och högskolor om bekämpningen av smittspridningen**

(<https://minedu.fi/sv/beredskap-for-coronaviruset-inom-ukm-s-verksamhetsomrade>)

→ **Coronavirusets faser och nivåer av bekämpningsåtgärder**

(<https://valtioneuvosto.fi/sv/information-om-coronaviruset/coronavirusepidemins-faser>)

→ **Statsrådets principbeslut 23.10.2020 (på finska)**

(<https://valtioneuvosto.fi/-/1271139/valtioneuvosto-teki-periaatepaatoksen-valtakunnallisista-ja-alueellisista-suosituksista-koronaviruksen-leviamisen-estamiseksi>)

→ **Hybridstrategin för hantering av coronakrisen**

(<https://valtioneuvosto.fi/sv/information-om-coronaviruset/hybridstrategin-for-hantering-av-coronakrisen>)

Tillbaka upp (#main-content) ↑

Åtgärder för att förhindra exponering för coronaviruset och förebygga smittspridning i närundervisningen

En studerande, lärare eller någon annan som arbetar vid gymnasiet ska inte delta i närundervisning eller i annan verksamhet som ordnas i läroanstaltens lokaler, ifall hen har symtom som tyder på smitta.

Man ska se till att det är möjligt att hålla tillräckliga avstånd i läroanstalterna.

Det rekommenderas att man vid läroanstalterna i mån av möjlighet undviker situationer med direkt kontakt med andra (58 c § 2 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar). Utbildningsanordnaren och den enhet som ansvarar för smittskyddet i den kommun där läroanstalten finns ger vid behov närmare anvisningar om praktiska åtgärder.

Det är möjligt att ordna undervisning även för ett stort antal deltagare (till exempel stora föreläsningar), om man ser till att alla iakttar tillräckligt stort avstånd från varandra.

När andra än studerande och personal vistas på läroanstaltens område ska de instrueras att följa anvisningarna om hygien och att hålla tillräckliga avstånd.

Studeranderestauranger eller andra matsalsutrymmen kan till exempel användas i skift för att det ska vara möjligt att undvika onödig närkontakt och hålla tillräckliga avstånd. God hygien ska iakttas vid tillredning och servering av maten samt under måltiden.

Studerande på ett internatboende i anslutning till läroanstalten kan bo i delade rum. Läroanstalten ska föra bok över de personer som bor i varje rum så att det vid behov är möjligt att spåra smittkedjor senare.

God hand- och hosthygien minskar smittorisken

Korrekt handhygien och hosthygien minskar smittspridningen. För att öka medvetenheten om detta rekommenderas det att läroanstalterna delar ut informationsmaterial om korrekta hygienrutiner till både anställda och studerande.

- Det rekommenderas att alla tvättar sina händer alltid när de kommer in i byggnaden, innan de äter, efter att de nyst eller hostat och när händerna är synligt smutsiga. Händerna torkas med pappershanddukar för engångsbruk.
- Om det inte finns någon möjlighet att tvätta händerna kan man använda handsköljmedel. Det rekommenderas att handsköljmedel ska finnas lätt till hands.
- När man nyser eller hostar ska man ha en näsduk för engångsbruk för munnen och kasta bort näsduken genast efter användningen.

Om man inte har en näsduk ska man täcka munnen med armvecket. Efter det ska man tvätta sina händer.

Rengöring av lokalerna och ventilation

Rengöringen av lokalerna ska effektiviseras i enlighet med 58 c § i lagen om smittsamma sjukdomar. Coronaviruset smittar i huvudsak via droppsmitta, det vill säga när en smittad person hostar eller nyser. Det är möjligt att viruset också smittar via beröring. I inomhusutrymmen med dålig ventilation kan coronaviruset också smitta via luften i form av små aerosoler. Coronavirus överlever inte längre tider i luften eller på ytor när temperaturen varierar.

I rengöringen av lokalerna ska man iaktta Arbetshälsoinstitutets städanvisningar. Vid städningen ska man använda ett svagt basiskt universalrengöringsmedel. I sanitetsutrymmen kan städningen intensifieras genom att använda desinfektionsmedel.

Kontaktytor såsom dörrhandtag, armstöd, pulpeter, bord, lampknappar och kranar torkas av minst en gång om dagen, gärna två gånger dagligen. Användning av gemensamma arbets- och studieredskap och arbetsmaskiner ska undvikas och det rekommenderas att de alltid rengörs efter varje användning.

Vid användningen av läroanstalternas lokaler rekommenderas att THL:s separata anvisning om ventilation beaktas. Anvisningen riktar sig till den tekniska personalen som ansvarar för underhållet av fastigheterna.

Den 3 februari 2022 har Justitiekanslern i sitt avgörande om iakttagandet och uppföljningen av anvisningarna om hälsosäkerhet med tanke på barnets rättigheter (OKV 2733/70/2021) ansett att utbildningsanordnarna för att undvika smittrisen bör samarbeta brett med experter inom olika områden i synnerhet när det gäller ventilation och inomhusluftens kvalitet, men också när det gäller arrangemang som hänför sig till lokalernas rymlighet och transporter. I arrangemang som gäller ventilation och inomhusluftens kvalitet bör man i praktiken samarbeta med tekniska experter och i fråga om skoltransporter bör man samarbeta med transportanordnarna. I fråga om arrangemang som gäller rymlighet ska man därtill samarbeta med alla aktörer som använder lokalerna.

[Arbetshälsoinstitutets städanvisningar](https://www.ttl.fi/sv/arbetshalsoinstitutets-coronavirus-instruktioner/) (https://www.ttl.fi/sv/arbetshalsoinstitutets-coronavirus-instruktioner/)

[THL:s anvisningar om ventilation för dem som ansvarar för användningen av lokalerna inom småbarnspedagogik och utbildning \(på](#)

[finska\)](https://thl.fi/fi/web/ymparistoterveys/sisailma/koronavirus-ja-sisailman-turvallisuus/ilmanvaihto-ohjeistus-varhaiskasvatuksen-opetuksen-ja-koulutuksen-tilojen-kaytosta-vastaaville) (<https://thl.fi/fi/web/ymparistoterveys/sisailma/koronavirus-ja-sisailman-turvallisuus/ilmanvaihto-ohjeistus-varhaiskasvatuksen-opetuksen-ja-koulutuksen-tilojen-kaytosta-vastaaville>)

Användning av munskydd eller skyddsvisir

THL:s nationella rekommendation om munskydd gäller inte undervisningssektorn. Det rekommenderas att man vid användningen av munskydd följer de regionala och lokala myndigheternas rekommendationer, som med beaktande av epidemiläget kan komplettera den nationella rekommendationen om munskydd.

Utbildningsanordnarna ansvarar med stöd av lagstiftningen som styr deras verksamhet för tryggheten och säkerheten i studiemiljön. Utbildningsanordnarna kan därmed i detta syfte ge egna rekommendationer om användning av munskydd som gäller de egna undervisnings- och tentamensutrymmena. Noggrannare anvisningar om användning av munskydd i läroanstalterna kan därför variera på olika områden.

Utbildningsanordnaren ska instruera sina läroanstalter om hur rekommendationerna ska tillämpas i praktiken. Då det handlar om en rekommendation kan de studerande inte förpliktas att använda munskydd. Det är ändå skäl att uppmuntra till att använda munskydd och instruera hur det används, för att man så effektivt som möjligt ska kunna förhindra att epidemin sprids.

Enligt THL kan skyddsvisir i synnerhet användas om en person inte kan använda engångsmunskydd eller munskydd av tyg eller om det med tanke på situationen och uppgiften är till fördel att ansiktet syns. Enligt Arbetshälsoinstitutets anvisningar ska arbetstagaren bedöma om läroanstaltens personal ska börja använda munskydd och skyddsvisir.

[FAQ: Ska man använda munskydd inom gymnasieutbildningen, yrkesutbildningen och den grundläggande utbildningen?](https://www.oph.fi/sv/vanliga-fragor/ska-man-anvanda-munskydd-inom-gymnasieutbildningen-yrkesutbildningen-och-den)

(<https://www.oph.fi/sv/vanliga-fragor/ska-man-anvanda-munskydd-inom-gymnasieutbildningen-yrkesutbildningen-och-den>)

Situationer då epidemiläget är allvarligt

Gymnasierna ska förbereda sig på så allvarliga situationer som möjligt, då till exempel en stor del av personalen är borta från arbetet. För att undervisningen ska kunna fortsätta även i dessa situationer, är det viktigt att utbildningsanordnaren på förhand planerar till exempel samarbetet mellan flera gymnasier och vid behov kommer överens om samarbete med andra utbildningsanordnare. Det är också viktigt att man på förhand har fastställt verksamhets sätt till exempel för situationer då man tillfälligt tvingas avbryta undervisningen, övergå till

helt och hållet självständiga studier och andra exceptionella arrangemang.

Att tillfälligt avbryta undervisningen är det sista alternativet, om man av tvingande skäl inte kan fortsätta undervisningen ens som distansundervisning eller i samarbete med andra gymnasier eller utbildningsanordnare. Utbildningen ska fortsätta så fort det är möjligt. Ändringarna i arbetstiderna ska antecknas i gymnasiets läsårsplan (gymnasielagen 13 § 4 mom.).

Myndigheterna följer med situationen med coronaviruset. Behovet av specialarrangemang bedöms och anvisningarna uppdateras vid behov enligt epidemiläget.

[Anvisningar för att ordna småbarnspedagogik och utbildning i en svår coronasituation](https://www.oph.fi/sv/utbildning-och-examina/att-ordna-smabarnspedagogik-och-utbildning-i-en-svar-coronasituation) (<https://www.oph.fi/sv/utbildning-och-examina/att-ordna-smabarnspedagogik-och-utbildning-i-en-svar-coronasituation>)

Främjande av studierna under karantän eller isolering

En läkare kan besluta om att en studerande försätts i karantän eller isolering. Den studerande har rätt att fortsätta sina studier även då hen är i karantän eller isolering. Karantän och isolering ska i enlighet med lagen om smittsamma sjukdomar genomföras så att personens rättigheter inte inskränks i onödan. Den studerandes rätt till undervisning ska alltså även i dessa situationer tryggas till så stor omfattning som möjligt, med beaktande av omständigheterna och den studerandes situation. Utbildningsanordnaren ska tillsammans med den studerande planera hur studierna ska framskrida under den tid en studerande eventuellt är i karantän eller isolering.

Utbildningsanordnaren har ingen skyldighet att ordna bospisning för en studerande som är i karantän eller isolering. Kommunen har ändå skyldighet att i enlighet med 68 § i lagen om smittsamma sjukdomar vid behov ordna med mathållningen för en person i karantän eller isolering.

THL rekommenderar frivillig karantän för studerande som återvänder från en resa utomlands, ifall den studerande har varit i ett land för vilken rekommendationen om frivillig karantän gäller. Läs mer på THL:s webbplats om resor och coronapandemin.

→ **THL: Resor och coronaviruspandemin**

(<https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar-och-vaccinationer/aktuellt/aktuellt-om-coronaviruset-covid-19/resor-och-coronaviruspandemin>)

Måltiden

De gymnasiestuderande har rätt till en avgiftsfri måltid de dagar då läroplanen kräver att den studerande är närvarande på den utbildningsplats som utbildningsanordnaren anvisar. Om undervisningen i gymnasiet ordnas som distansundervisning, har den studerande inte rätt till en avgiftsfri måltid. Utbildningsanordnaren kan om man vill erbjuda måltidsförmån.

Utbildningsanordnaren ska följa med hur epidemisituationen utvecklas och anpassa ordnandet av måltiden efter rådande omständigheter. I ordnandet av måltiden ska man ta hänsyn till olika specialdieter.

För läroanstalterna ska man lokalt göra upp anvisningar om hur bespisningen ordnas. I anvisningarna ska man fästa uppmärksamhet vid specialarrangemang som berör hygien samt vid att man undviker direkt kontakt med andra. Man ska tillsammans med personalen som svarar för bespisningen komma överens om samarbetet och precisera hur ansvaret fördelas.

Då man beslutar om de praktiska arrangemangen ska man fästa särskild uppmärksamhet vid att man i måltidssituationen kan undvika direkt kontakt med andra och säkerställa att smittspridningen förhindras.

- Studentrestauranger eller andra måltidsutrymmen kan till exempel användas i skift för att undvika onödiga närkontakter och för att garantera tillräckliga avstånd.
- Man ska sörja för hygien både vid tillredningen och serveringen av maten samt under själva måltiden, till exempel genom att tvätta händerna noggrant med tvål före måltiden. Handdesinfektionsmedel ska hela tiden finnas tillgängligt.
- Man ska överväga hur man kan ordna måltiden för de studerande så att man samtidigt undviker matsvinn.

→ **Vanliga frågor: Har en studerande inom gymnasieutbildning eller yrkesutbildning rätt till avgiftsfria måltider under distansundervisning?** ([https://www.oph.fi/sv/vanliga-fragor/har-en-studerande-inom-](https://www.oph.fi/sv/vanliga-fragor/har-en-studerande-inom-gymnasieutbildning-eller-yrkesutbildning-ratt-till)

[gymnasieutbildning-eller-yrkesutbildning-ratt-till](https://www.oph.fi/sv/vanliga-fragor/har-en-studerande-inom-gymnasieutbildning-eller-yrkesutbildning-ratt-till))

Ordande av gemensamma evenemang i gymnasiet

Undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds rekommendation av 1.3.2022 utgår från att det är möjligt att ordna tillställningar också ett stort antal deltagare. Beroende på den lokala epidemisituationen ska man ta hänsyn till följande:

När man ordnar de gamlas dans, studentdimission, bänkskuddardagen och andra festligheter är det viktigt att utbildningsanordnaren aktivt följer med epidemiläget och hur det utvecklas samt iakttar de nationella och lokala bestämmelserna, anvisningarna och rekommendationerna. Utbildningsanordnaren bestämmer, inom ramen för lagstiftningen som gäller under normala förhållanden, hur undervisningen ska ordnas på ett ändamålsenligt och tryggt sätt med i enlighet med myndigheternas rekommendationer. När andra än studerande och personal vistas på läroanstaltens område ska de instrueras att följa anvisningarna om hygien och bevarande av avstånd.

Enligt regionförvaltningsverket är fester och avslutningar som ordnas av skolor offentliga tillställningar om andra än personal och barn eller elever, såsom vårdnadshavare, deltar i tillställningen. Vid offentliga tillställningar ska lokala och regionala föreskrifter följas. De allmänna restriktionerna i fråga om sammankomster gäller i regel inte skolornas undervisning och övriga lagstadgade verksamhet. Den här tolkningen berör också gymnasierna och andra läroanstalter.

[Tillbaka upp \(#main-content\)](#) ↑

Övrig verksamhet som utbildningsanordnaren ordnar

Om man i utbildningsanordnarens lokaler ordnar annan verksamhet som inte berör gymnasieutbildningen ska man i arrangemangen iaktta myndigheternas gällande anvisningar för att förhindra spridningen av coronaviruset. Den som disponerar över utbildningsanordnarens lokaler ansvarar också för att ge instruktioner och sörja för möjligheten att rengöra händerna då lokalerna används kvällstid och under veckoslut, ifall det är frågan om verksamhet som utbildningsanordnaren ordnar. Man ska ge instruktioner om att hålla tillräckliga avstånd, om rengöring av händerna och om andra förfaringssätt som förhindrar smittspridningen. Om det är frågan om verksamhet som en

utomstående aktör ordnar och som följer hyreskontraktet, kan utbildningsanordnaren och den som hyr lokalen komma överens om hur man ska förverkliga skyldigheterna enligt 58 c § i lagen om smittsamma sjukdomar. Den som i sista hand ordnar verksamheten ansvarar för att skyldigheterna uppfylls korrekt.

[Tillbaka upp \(#main-content\)](#) ↑

Beredskap för exceptionella arrangemang

Det är fortfarande viktigt att utbildningsanordnarna aktivt följer med hur epidemiläget utvecklas och iakttar eventuella givna bestämmelser, anvisningar eller rekommendationer i sin verksamhet.

Utbildningsanordnarna ska vid behov uppdatera de allmänna riktlinjerna för hur och på vilka sätt man eventuellt övergår till avvikande undervisningsarrangemang om coronasituationen så kräver och hur undervisning med digitala förbindelser, stöd för lärandet och handledning samt studerandevård och förmåner då ska ordnas. Undervisningsarrangemangen och åtgärderna ska skrivas ner i utbildningsanordnarens läsårsplan och i läroanstaltens studerandevårdsplan och de ska vid behov ses över under läsårets gång. Ändringarna i undervisningsarrangemangen förutsätter i regel inte att man gör ändringar i den lokala läroplanen.

Följande åtgärder är viktiga med tanke på förberedelserna för och planeringen av skolarbetet:

- Man ska se till och trygga tillgången till digitala verktyg, förbindelser och material.
- Man ska planera hur måltiden ordnas i olika situationer.
- Läroanstaltens studerandevårdsgrupp ska dra upp riktlinjer för studerandevårdens verksamhetssätt både då undervisningen ordnas som närundervisning och i situationen med distansundervisning.
- Man ska planera hur stödet för lärandet och handledningen ordnas, även med tanke på distansundervisningen.
- Eventuella preciseringar ska göras i läsårsplanen, till exempel gällande en eventuell övergång till avvikande undervisningsarrangemang och gällande förfaringssätt i anslutning till bedömningen och ordnandet av när- och distansundervisning turvis.

- Man ska planera hur man sköter informationen till de studerande samt till vårdnadshavarna till studerande som är minderåriga.
- Man ska planera arbets- och ansvarsfördelningen bland personalen samt se till välbefinnandet på arbetsplatsen.

Man ska gå igenom utbildningsanordnarens lokala anvisningar tillsammans med personalen och de studerande.

[Tillbaka upp \(#main-content\)](#) ↑

Lokala undervisningsarrangemang i exceptionella situationer

Beroende på den lokala epidemisituationen kan man även i fortsättningen vara tvungen att ordna verksamheten under exceptionella omständigheter. Utbildningsanordnarna ska förbereda sig för att eventuellt med snabb tidtabell övergå från närundervisning till distansundervisning och vice versa. Det kan också vara fungerande att ordna undervisningen med en kombination av när- och distansundervisning, om till exempel en del av undervisningsgruppen är i karantän och inte kan delta i närundervisningen. Kulturutskottet har i sitt betänkande konstaterat att man i arrangemangen med turvis när- och distansundervisning bör se till att arrangemangen inte leder till att en lärare gör den dubbla mängden arbete för att ge samma undervisning (KuUb 16/2020).

- I gymnasierna ska man fortsätta utveckla de förfaringssätt för undervisningen som visat sig vara fungerande under distansundervisningen.
- Man ska se till att undervisningspersonalen och de studerande har tillräckliga digitala färdigheter. Man ska också säkerställa att finns tillgång till digitala verktyg, program och läromedel på det sätt som situationen kräver.
- Då man övergår till distansundervisning ska man se till att de studerande erbjuds tillräckligt med möjligheter att få personlig handledning av läraren.

[Tillbaka upp \(#main-content\)](#) ↑

Beslut om att med stöd av lagen om smittsamma sjukdomar stänga lokalerna som används inom gymnasieutbildning

Kommunens organ som ansvarar för att bekämpa smittsamma sjukdomar kan inom sitt verksamhetsområde besluta om att bland annat stänga läroanstalter och daghem. Beslut om att delvis eller helt och hållet stänga lokaler som används för undervisning fattas med stöd av 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016).

I en sådan situation omfattar beslutsfattandet följande skeden:

1. Kommunens organ som ansvarar för att bekämpa smittsamma sjukdomar fattar ett beslut om att i enlighet med 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar helt eller delvis stänga en eller flera läroanstalters lokaler. Beslutet fattas av regionförvaltningsverket då det är nödvändigt på ett område som omfattar flera kommuner. Beslut om att stänga lokalerna kan fattas för högst en månad åt gången.
2. Anordnaren av gymnasieutbildning kan därefter besluta om undervisningsarrangemang som ersätter närundervisningen, ifall det inte är möjligt att på grund av smittskyddsmyndighetens beslut på ett tryggt sätt ordna undervisningen som närundervisning.

Då anordnaren av gymnasieutbildning är en kommun ska beslutet fattas av ett kommunalt organ eller en tjänsteinnehavare som fastställts i förvaltningsstadgan i enlighet med 90 § i kommunallagen. Fullmäktige kan i förvaltningsstadgan i enlighet med 91 § i kommunallagen överlåta befogenheten till andra organ i kommunen samt till förtroendevalda och tjänsteinnehavare. När undervisningen ordnas av staten, en registrerad sammanslutning eller en stiftelse, ska beslutet fattas av det organ eller den i personalen som fastställts i instruktionen enligt 4 § i lagen om förvaltning av utbildning som ordnas av staten och privata.

Anordnaren av gymnasieutbildning kan fatta beslut om att fortsätta de avvikande undervisningsarrangemangen om det fortfarande är nödvändigt och om smittskyddsmyndigheten har förlängt beslutet om att delvis eller helt och hållet stänga läroanstaltens lokaler.

Inom gymnasieutbildningen kan man även utan ett beslut enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar övergå till ersättande undervisningsarrangemang med ett beslut som fattas av anordnaren av gymnasieutbildning.

[Tillbaka upp \(#main-content\)](#) ↑

Stöd för välbefinnandet och distansundervisning som håller en hög

kvalitet

Då coronaepidemin och återhämtningen från den fortfarande pågår är det viktigt att se till de studerandes och personalens ork och välbefinnande. Oberoende av epidemiläget på orten har coronarestriktionerna inverkat på gymnasiegemenskaperna redan en längre tid. Många studerande har deltagit i distansundervisning under långa perioder. Därför är det viktigt att utbildningsanordnaren fäster uppmärksamhet vid de studerandes jämlika rätt till undervisning och vid att stödja de studerandes välbefinnande enligt deras individuella behov.

Både utbildningsanordnarna och undervisnings- och handledningspersonalen ska se till att man aktivt och regelbundet är i kontakt med de studerande. Man ska också komma överens om arbetsfördelningen därtill. Även samverkan mellan de studerande främjar lärandet, och studierna och arbetsätten kan planeras så att de i så stor mån som möjligt är aktiverande och bidrar till växelverkan mellan de studerande. Undervisnings- och handledningspersonalen bör fästa uppmärksamhet vid hur mycket studierna i sin helhet belastar de studerande, så att de studerande får tillräckligt med vila och tid att återhämta sig från studierna.

Aspekter att beakta för att ordna distansundervisning som håller en hög kvalitet

- Undervisnings- och handledningspersonalen ska planera studieperioden så att det är möjligt att regelbundet hålla kontakt. De studerande kan arbeta självständigt, i smågrupper eller i större grupper. Kontakten och samarbetet mellan enskilda studerande och mellan grupperna förutsätter planering och att studierna struktureras.
- Då man planerar i vilken mån och på vilka sätt man har kontakt med de studerande är det bra att ta hänsyn till de studerandes individuella styrkor och behov. Det är bra att fästa uppmärksamhet vid lärandet hos studerande i olika åldrar och vid utmaningar som gäller studierna och individuella livssituationer. Undervisnings- och handledningspersonalen ska aktivt följa med de studerandes individuella lärande, välbefinnande och livssituation samt deras behov av interaktion. Vid behov ska man öka kontakten till de studerande.
- Utbildningsanordnarna och lärarna ska i yrkesövergripande samarbete planera de verksamhetssätt och rutiner med vilka man

säkerställer att de studerande deltar i distansundervisningen och stöder deras studier och välbefinnande.

- Lärarna stöder studierna tillsammans med den övriga personalen, till exempel studiehandledarna och speciallärarna. Det rekommenderas att gymnasiet gör upp tydliga tidtabeller för hur olika sakkunniga kan nås och informerar de studerande och vårdnadshavarna om hur och när handledarna, lärarna och studerandevårdstjänsternas personal kan nås, samt hur man ska gå till väga i olika situationer. Den studerande ska vid behov hänvisas till studerandevårdens tjänster.
- Undervisnings- och handledningspersonalen samt studerandesvårdstjänsternas personal ska värna om sitt eget välbefinnande och sin ork så att de kan stödja de studerande i studierna och i situationer som äventyrar välbefinnandet. Utbildningsanordnaren ska för sin del sörja för personalens välbefinnande och ork.

Undervisning och handledning ska erbjudas studerande som är försatta i karantän eller isolering. Undervisning och handledning ska också ges studerande som hör till en riskgrupp eller vars familjemedlemmar hör till en riskgrupp. Grupphandledaren eller studiehandledaren ska vid behov uppdatera studieplanen tillsammans med den studerande.

Även studerande som deltar i distansundervisning kan använda studerandevårdens tjänster på de sätt som det är möjligt att genomföra dem med beaktande av de rådande förhållandena.

→ **Digitala verksamhetssätt för att främja välbefinnandet**

[\(/sv/gemensam-elev-och-studerandevard-under-distansundervisning-digitala-verksamhetssatt-att-framja\)](/sv/gemensam-elev-och-studerandevard-under-distansundervisning-digitala-verksamhetssatt-att-framja)

Tillbaka upp (#main-content) ↑

Stöd för lärande och studier samt handledning

När man genomför stöd för lärandet och studierna, handledning och studerandevård ska man utgå från den nationella lagstiftningen och gymnasiets egen läroplan. Utbildningsanordnaren ska utvärdera den studerandes behov av stöd och vilka stödåtgärder som behövs.

Utgångspunkten för bedömningen av stödbehovet ska vara samarbete och kommunikation med de studerande och vid behov också med vårdnadshavarna. Man ska fästa särskild uppmärksamhet vid de

studerande för vilka studierna inte har framskridit som planerat under distansundervisningen.

I fråga om nya studerande och studerande som återvänder till läroanstalten ska man fästa uppmärksamhet vid att ska en känsla av samhörighet och gemenskap. Man ska tillsammans med de studerande diskutera de gemensamma reglerna som gäller trygghet och samvaro. Det är bra att tillsammans planera och godkänna gruppens regler.

Det är viktigt att så fort som möjligt då det uppkommer behov av stöd för lärandet tillsammans med den studerande planera de handlednings- och stödåtgärder som behövs och hur studierna ska framskrida. Stödformer kan till exempel vara stödundervisning, stöd som ges av en speciallärare, differentiering av undervisningen samt övriga pedagogiska lösningar. Stödet kan även vara studiehandledning och grupphandledning. I den personliga studiehandledningen ska de studerande få stöd till exempel med att schemalägga studierna på nytt och uppdatera sina individuella studieplaner. Stödåtgärderna ska inledas genast. När det gäller planeringen och genomförandet av stödåtgärderna samt samarbetet och informationsgången som hör därtill ska man tydligt komma överens om ansvarsfördelningen mellan lärarna och andra som deltar i stödåtgärderna.

Man ska tillsammans med abiturienterna också ta del av studentexamensnämndens och gymnasiets egna instruktioner för hur studentskrivningarna ordnas i en eventuell specialsituation.

Det är bra att tillsammans prata om sina erfarenheter och upplevelser samt om studiemetoder som visat sig fungerande under den tid undervisningen ordnats med digitala förbindelser. På det här sättet får de studerande beredskap för eventuella kommande distansundervisningsperioder.

En studerande som har slutfört gymnasieutbildningens lärokurs, och inte har fått en fortsatt studieplats inom utbildning som leder till examen, har från och med 1.8.2021 rätt att få handledning som berör ansökan till studier och karriärplanering under hela det år som följer efter året då den studerande avlagt gymnasiets lärokurs. Ansvaret för att ordna handledningen har den utbildningsanordnare, vars läroanstalt den studerande har studerat vid.

Studerandevård

Inom studerandevården ska man följa läroplanen och läroanstaltens plan för studerandevård. Gymnasiets studerandevårdsplan ska uppdateras enligt behov och alltid då situationen kräver det. Det är viktigt att undervisningspersonalen och studerandevårdstjänsternas personal i ännu högre grad än tidigare fäster uppmärksamhet vid samtliga studerandes lärande och välbefinnande, oberoende av med vilka arrangemang undervisningen ordnas. Man ska aktivt hålla kontakt med de studerande för att i ett tidigt skede identifiera behov av stöd.

Varje gymnasium har en egen studerandevårdsgrupp. Gruppens centrala uppgift är att planera de gemenskapsfrämjande verksamhetsätten och den därtill hörande arbetsfördelningen. Det är viktigt att kontinuerligt och systematiskt stärka känslan av samhörighet och gemenskap och att stödja gruppbildningen inom alla årskullar i gymnasiet. Vid behov kan man också genomföra den gemenskapsfrämjande verksamheten med digitala förbindelser. Det är skäl att reservera tillräckligt med tid för studerandevårdsgruppens arbete.

Studerandevårdens tjänster, alltså psykolog- och kuratorstjänster samt studerandehälsovård, hör till alla studerande, oberoende av hur undervisningen ordnas. Inom tjänsterna är det bra att förbereda sig för att behovet av individuellt stöd och gemenskapsfrämjande arbete ökar. Tjänsterna ska ordnas så att de studerande själva enkelt kan ta kontakt med tjänsterna och att lärarna har möjlighet att med låg tröskel konsultera de sakkunniga inom studerandevården. Om det finns oro för en studerande ska man utan dröjsmål konsultera yrkesverksamma inom studerandevården eller hänvisa hen till studerandevårdens tjänster. Vid behov ska man ordna stöd utanför läroanstalten åt den studerande. De studerande och deras vårdnadshavare ska alltid ha uppdaterad och aktuell information om vilka studerandevårdstjänster de har tillgång till och hur de fungerar.

→ **THL:s anvisning om organiseringen av studerandevården under coronaepidemin (på finska)** (<https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/ajankohtaista/opiskeluhoitopalvelujen-jarjestaminen-lahiovetukseen-palattaessa>)

→ **Publikationsarkivet inom Social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde: Toisella asteella toimien - opas oppilaitoksen opiskeluhoitoryhmälle** (<https://www.julkari.fi/handle/10024/138568>)

Beaktande av studerande med invandrarbakgrund

Avvikelser från de normala undervisningsarrangemangen kan medföra utmaningar i studierna och för lärandet hos studerande med invandrarbakgrund. Det kan kräva särskild uppmärksamhet och specialarrangemang, såsom tolkningstjänster, då man informerar studerande med invandrarbakgrund och vid behov även deras vårdnadshavare om förändringarna i undervisningen. Det är utbildningsanordnaren som har ansvar för att se till att kommunikationen till exempel till vårdnadshavarna är tydlig och begriplig. Utbildningsanordnaren ska i tillräcklig mån informera de studerande om vilka undervisningsarrangemang som tillämpas i respektive situation och om möjligheterna att framskrida i studierna under den tid undervisningen ordnas med särskilda arrangemang.

Bakom länken nedan finns material på flera språk som THL och andra instanser har tagit fram angående coronaviruset, samt länkar till material som kan användas som stöd för undervisningen av studerande med invandrarbakgrund och material som kan användas för att informera om hur man skyddar sig mot coronaviruset.

→ [Material på flera språk som berör coronaviruset samt stöd för fostran och undervisning](/sv/utbildning-och-examina/material-pa-flera-sprak-som-beror-coronaviruset-samt-stod-fostran-och) (/sv/utbildning-och-examina/material-pa-flera-sprak-som-beror-coronaviruset-samt-stod-fostran-och)

[Tillbaka upp \(#main-content\)](#) ↑

Utbildning som förbereder för gymnasieutbildning

Utbildning som förbereder för gymnasieutbildning ordnas som en del av gymnasieutbildningen. I arrangemangen inom utbildningen som förbereder för gymnasieutbildning ska man tillämpa samma anvisningar och verksamhetssätt som inom den övriga gymnasieutbildningen.

[Tillbaka upp \(#main-content\)](#) ↑

Bedömning av lärandet och kunnandet

- Bedömningen av den studerandes lärande och kunnande ska genomföras i enlighet med riktlinjerna i grunderna för gymnasiet läroplan och de lokala läroplanerna, oberoende av på vilka sätt undervisningen ordnas.
- Med tanke på målen för bedömningen av lärandet och kunnandet kan gymnasieundervisningen ordnas i sin helhet eller delvis som distansundervisning. Lärarkåren ska tillsammans komma överens om bedömningsförfarandena under distansundervisningen och man ska också diskutera dem med de studerande.
- I vissa läroämnen kan det vara motiverat att ordna möjligheterna att visa prov på kunnandet i form av närundervisning. Om gymnasiet i en sådan situation berörs av begränsningar på grund av coronaviruset ska man följa hälsomyndigheternas anvisningar.

→ **Bedömningen i gymnasiet läsåret 2021-2022** ([/sv/utbildning-och-examina/bedomning-av-larandet-och-kunnandet-i-gymnasiet-lasaret-2021-2022](#))

→ **FAQ: Hur ska bedömningen av gymnasiediplom genomföras under undantagsförhållanden?** (<https://www.oph.fi/sv/vanliga-fragor/hur-ska-bedomningen-av-gymnasiediplom-genomforas-under-undantagsforhallanden>)

→ **FAQ: Är det möjligt att avlägga kursen i muntlig språkfärdighet i det andra inhemska språket eller främmande språk och det därtill hörande provet även under undantagsförhållanden?** (<https://www.oph.fi/sv/vanliga-fragor/ar-det-mojligt-att-avlagga-kursen-i-muntlig-sprakfardighet-i-det-andra-inhemska>)

→ **FAQ: Hur ordnas slutprovet i muntlig kommunikation i gymnasiet i samband med distansundervisning?** (<https://www.oph.fi/sv/vanliga-fragor/hur-ordnas-slutprovet-i-muntlig-kommunikation-i-gymnasiet-i-samband-med>)

[Tillbaka upp \(#main-content\)](#) ↑

Anvisningar som berör studentexamen

Studentexamensnämnden följer med situationen med coronaviruset och samarbetar med de övriga myndigheterna utgående från statsrådets och ministeriernas riktlinjer. Nämnden informerar om anvisningar som gäller studentexamen och beredskapen för coronaviruset bland annat på sin webbplats.

- Anordnarna av gymnasieutbildning och gymnasierna ska tydligt informera de studerande om anmälan till studentskrivningarna under läsåret 2021–2022. Informationen ska även publiceras på gymnasiets webbplats.

- På grund av att det kan finnas fler än normalt som vill ta om sina prov kan det komma frågor även av andra än gymnasiets egna studerande. För att undvika onödiga besök på skolan ska man redan på förhand informera om möjligheterna att avlägga examen, till exempel på gymnasiets webbplats.
- Det kan också löna sig att se över förfaringssätten som gäller anmälan till examen och att sträva efter att undvika besök på skolan för att sköta anmälan.

→ **Läs mer om Studentexamensnämndens beredskap för coronaviruset** (<https://www.ylioppilastutkinto.fi/sv/beredskap-gallande-coronaviruset>)

Tillbaka upp (#main-content) ↑

→ **Det regionala epidemiläget på THL:s webbplats**

(<https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar-och-vaccinationer/aktuellt/aktuellt-om-coronaviruset-covid-19/lagesoversikt-om-coronaviruset/coronaepidemin-regionernas-situation-rekommendationer-och-begransningar>)

→ **THL:s webbsida om coronavirusinfektioner i skolor**

(<https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar-och-vaccinationer/aktuellt/aktuellt-om-coronaviruset-covid-19/lagesoversikt-om-coronaviruset/coronavirusinfektioner-i-skolor>)

PRENUMERERA PÅ VÅRA NYHETSBREV

© Utbildningsstyrelsen 2022